

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący)

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa A. B.
przeciwko S. S.
o zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 12 września 2019 r.,
zażalenia pozwanego
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 maja 2019 r., sygn. akt I ACa (...), I WSC (...),

1) oddała zażalenie;

**2) oddała wniosek adwokata Ł. W. o przyznanie mu
wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu w
postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 maja 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę kasacyjną S. S. - pozwanego w sprawie z powództwa A. B. o zadośćuczynienie, od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 23 listopada 2016 r., jako wniesioną po upływie terminu (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie z 16 maja 2019 r. pozwany zarzucił, że Sąd Apelacyjny wydał je, z naruszeniem: - art. 398⁴ § 1 k.p.c. przez błędne

zastosowanie po przyjęciu, że termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez pełnomocnika pozwanego upłynął 18 kwietnia 2017 r.; - art. 124 § 3 k.p.c. przez błędną wykładnię i uznanie, że złożenie w terminie do wniesienia skargi kasacyjnej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie przerywa biegu tego terminu; - art. 398⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 112 k.c. w zw. z art. 165 § 1 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez odrzucenie skargi jako wniesionej po upływie terminu.

Pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Termin do wniesienia skargi kasacyjnej uregulowany został w art. 398⁵ § 1 k.p.c., a zasadnicze znaczenie dla rozpoczęcia jego biegu ma doręczenie stronie orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem. Stosownie do art. 398⁵ § 1 k.p.c. warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej jest bowiem wystąpienie przez stronę na podstawie art. 387 § 1 i 3 k.p.c. o doręczenie jej orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, chyba że doręczenie następuje z urzędu. Jeżeli żądanie takie nie zostanie zgłoszone, termin określony w art. 398⁵ § 1 k.p.c. nie rozpocznie biegu, a wywiedziona mimo tego skarga kasacyjna podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Skutek złożenia przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w terminie otwartym do wniesienia skargi kasacyjnej określony został przez ustawodawcę w art. 124 § 3 k.p.c., wprowadzonym przez art. 1 pkt 8 ustawy z 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45) i obowiązującym od 19 stycznia 2010 r. W następstwie uwzględnienia złożonego przed upływem terminu do wniesienia skargi kasacyjnej wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, dochodzi do przerwania biegu terminu do złożenia skargi kasacyjnej. Termin ten rozpoczyna bieg na nowo od dnia doręczenia temu pełnomocnikowi przez sąd z urzędu orzeczenia z uzasadnieniem.

W niniejszej sprawie pozwany w postępowaniu przed Sądem pierwszej i drugiej instancji był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu adwokata Ł. W., wyznaczonego na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w S. z 2 grudnia 2014 r. Tenże adwokat wniósł imieniem pozwanego apelację od wyroku Sądu

pierwszej instancji, a następnie 29 listopada 2016 r. wystąpił o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji z 23 listopada 2016 r. i doręczenie mu odpisu tego wyroku z uzasadnieniem. Odpis wyroku z uzasadnieniem został doręczony Ł. W. jako pełnomocnikowi pozwanego 4 stycznia 2017 r.

We wniosku z 5 stycznia 2017 r. pozwany wystąpił o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej, a Sąd Apelacyjny w (...) uwzględnił ten wniosek postanowieniem z 11 stycznia 2017 r., o czym zawiadomił pozwanego (korespondencja awizowana, k. 333).

Okręgowa Rada Adwokacka w (...) wyznaczyła Ł. W. na pełnomocnika pozwanego z urzędu (k. 323), o czym zawiadomiła Sąd Apelacyjny w (...), a ten 17 lutego 2017 r. doręczył Ł. W. odpis wyroku z 23 listopada 2016 r. z uzasadnieniem (k. 355). Termin do wniesienia skargi kasacyjnej minął zatem - jak przyjął Sąd Apelacyjny - 18 kwietnia 2017 r.

W piśmie z 16 lutego 2019 r. adwokat Ł. W. poinformował Sąd Apelacyjny, że pozwany ani on jako jego pełnomocnik nie zostali poinformowani o sposobie rozstrzygnięcia wniosku powoda o zwolnienie go od kosztów i ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz wystąpił o poinformowanie pozwanego o sposobie załatwienia tego wniosku, a na wypadek, gdyby był ustanowiony pełnomocnikiem - zażądał sporządzenia i doręczenia mu wyroku z uzasadnieniem. Przewodniczący Wydziału udzielił pełnomocnikowi pozwanego odpowiedzi na powyższe wystąpienie, zawierającej relację o sposobie załatwienia wniosku z 5 stycznia 2017 r.

Adwokat Ł. W., jako pełnomocnik pozwanego z urzędu wniósł 26 kwietnia 2019 r. skargę kasacyjną od wyroku z 23 listopada 2016 r. Ta skarga kasacyjna, jako spóźniona (blisko o dwa lata), została zasadnie odrzucona przez Sąd Apelacyjny.

Zażalenie pełnomocnika pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego, jako oczywiście bezzasadne, podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił także wniosek pełnomocnika pozwanego o przyznanie mu wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu w postępowaniu zażaleniowym, gdyż w judykaturze utrwalony jest pogląd, że czynności pełnomocnika ustanowionego z urzędu, sprzeczne

z zasadami profesjonalizmu, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123).

jw